

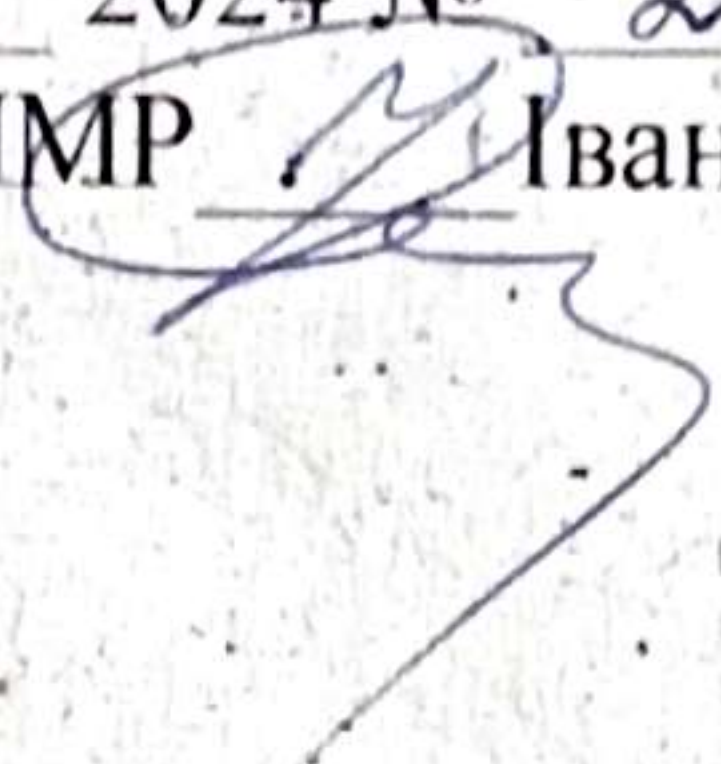
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра міжнародного права та права Європейського Союзу

Затверджено

Науково-методична рада ДПУ

від 17.09.2024 № 2

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

**Робоча програма
навчальної дисципліни**

«Міжнародно-правові механізми захисту прав людини»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
заочної форми навчання

галузь знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного
кордону»

спеціальність 256 «Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності)»

освітня програма «Національна фінансова безпека»

Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини» складена на основі освітньої-професійної програми «Національна фінансова безпека» галузь знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» спеціальність 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» для другого (магістерського) рівня, затвердженої Вченою радою Університету 29.08.2024 р., протокол №1

Укладач:

О. Чернецька, доцент, к. ю. н., завідувач кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу

Гарант ОП

О. Боднарчук, д. ю. н., професор

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою міжнародного права від «12» 09 2024 р. № 4

Завідувач кафедри

О. Чернецька к. ю. н., доцент

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права, протокол від «13» 09 2024 року № 2

Голова вченої ради ННІ права

В. Топчій, д. ю. н., професор

Завідувач навчально-методичного відділу

І. Качур

Ресстраційний №

ЗМІСТ

1	ПЕРЕДМОВА	4
2	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2.1	КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
2.2	ПЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТ РЕКВІЗИТИ	5
2.3	СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
3	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
4	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	15
5	ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	17
6	ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	17
7	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	20

1. ПЕРЕДМОВА

Мета навчальної дисципліни – є формування системи знань щодо забезпечення пріоритетності прав і свобод людини як визначального чинника, який має базуватися на синтезованій концепції особистості, що об'єднує основні права, свободи і обов'язки в усіх їх вимірах і проявах, а також у взаємообумовленому зв'язку особистість – держава – суспільство; вдосконалення механізму забезпечення захисту прав людини на міжнародному та національному рівнях. Вивченням дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи знань, вмінь та навичок в сфері прав людини, надання цілісного уявлення про права як засадничу цінність та правовий стандарт сучасного суспільства й практично значущу категорію, забезпечену правовим захистом.

Завдання навчальної дисципліни – вбачається в набутті здобувачами вищої освіти належного рівня знань міжнародного законодавства в галузі прав людини та усвідомлення його співвідношення з нормами національного права, а також уміння творчо застосовувати його нормативні положення на практиці; вихованні у майбутніх фахівців-юристів поваги до права, формуванні у них високої правової культури та професійної етики спілкування.

Методи та форми навчання: під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, метод вправ, спостереження й аналізу, метод бесіди, методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо), блоковий метод, метод проектів, використання комп'ютерних технологій.

У процесі викладання курсу використовуються такі форми організації навчання: лекції, семінари, спецсемінари, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні заняття, навчальні конференції, консультації, навчальна гра тощо.

Організація поточного контролю та підсумкового контролю знань

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначається відповідною кафедрою.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю або комп'ютерного тестування на семінарських заняттях та лекціях, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання за національною шкалою і шкалою ЄКТС. Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти.

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою програмою цієї навчальної дисципліни та набрав мінімальну кількість балів, що має дорівнювати 25.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Група ПМНБЗ-24-1

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність Освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
			1-й
Модулів – 2	галузь знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»	Семестр	
Змістових модулів – 2			1-й
Загальна кількість годин – 120		Лекції	
	Освітня програма: «Національна фінансова безпека»		4 год.
		Практичні, семінарські	
			4 год.
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
			110 год.
		Індив.-консультац. робота: 2 год.	
		Вид контролю: диф.залік	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Група ПМНБЗ-24-1

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у галузі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК05. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	РН4. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей. РН8. Забезпечувати дотримання принципу гендерної рівності під час здійснення професійної діяльності

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Дисципліни-постреквізити: «Правове регулювання фінансової безпеки», «Інформаційна безпека держави».

2.3.СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Група ПМНБЗ-24-1

№ з/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінар. заняття (год.)	Інд-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год)
МОДУЛЬ I = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМ 1. Поняття, юридична природа та класифікація прав людини. Міжнародні стандарти прав людини (Теми 1 – 4)						
T.1	Історичні етапи правового закріплення ідеї прав людини	-	-		13	13
T.2	Поняття, природа та сутність прав людини	-	-		13	13
T.3	Правова характеристика міжнародних стандартів прав людини. Загальна декларація прав людини	1	1		14	16
T.4	Міжнародні механізми і процедури органів ООН з додержання прав людини й основних свобод	1	1	2	14	18
Всього по модулю:		2	2	2	54	60
МОДУЛЬ II = 2 залікових кредити(30 год.)						
ЗМ 2. Регіональні механізми захисту прав людини (Теми 5 – 8)						
T.5	Європейська система захисту прав людини. Інституційні органи Ради Європи	2	2		14	18
T.6	Міжамериканська система захисту прав людини	-	-		14	14
T.7	Африканська система захисту прав людини	-	-		14	14
T.8	Права людини в правовій доктрині. України. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів	-	-		14	14
Всього по модулю:		2	2	-	56	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		4	4	2	110	120

РЕЙТИНГ-ПЛАН

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, лабораторна робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки кількість балів
Заочна форма навчання				Заочна форма навчання
	Тема 1. Історичні етапи правового закріплення ідеї прав людини	лекція	РН 4, РН 8	
	Тема 1.	семінар	РН 4, РН 8	
13	Тема 1.	самостійна робота здобувача	РН 4, РН 8	
	Тема 2. Поняття, природа та сутність прав людини	лекція	РН 4, РН 8	
	Тема 2.	семінар	РН 4, РН 8	
13	Тема 2.	самостійна робота здобувача	РН 4, РН 8	
1	Тема 3. Правова характеристика міжнародних стандартів прав людини. Загальна декларація прав людини	лекція	РН 4, РН 8	
1	Тема 3.	семінар	РН 4, РН 8	5
14	Тема 3.	самостійна робота здобувача	РН 4, РН 8	
1	Тема 4. Міжнародні механізми і процедури органів ООН з додержання прав людини і основоположних свобод	лекція	РН 4, РН 8	
1	Тема 4.	семінар	РН 4, РН 8	5
14	Тема 4.	самостійна робота здобувача		
2	Тема 4.	Індивідуально-консультаційна робота	РН 4, РН 8	10

60	Усього за модуль 1			20
2	Тема 5. Європейська система захисту прав людини. Інституційні органи Ради Європи	лекція	РН 4, РН 8	
2	Тема 5.	семінар	РН 4, РН 8	5
14	Тема 5.	самостійна робота здобувача	РН 4, РН 8	
	Тема 6. Міжамериканська система захисту прав людини	лекція	РН 4, РН 8	
	Тема 6.	семінар	РН 4, РН 8	
14	Тема 6.	самостійна робота здобувача	РН 4, РН 8	
	Тема 7. Африканська система захисту прав людини	лекція	РН 4, РН 8	
14	Тема 7.	самостійна робота здобувача	РН 4, РН 8	
	Тема 8. Права людини в правовій доктрині. України. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів	лекція	РН 4, РН 8	
	Тема 8.	семінар	РН 4, РН 8	
14	Тема 8.	самостійна робота здобувача	РН 4, РН 8	
	Теми 1-8	Проміжний модульний контроль	РН 4, РН 8	20
60	Усього за модуль 2			25
	Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE			5
	Підсумковий модульний контроль у формі диференційованого заліку			50
	Усього за курсом			100

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Поняття, юридична природа та класифікація прав людини. Міжнародні стандарти прав людини

Тема 1. Історичні етапи правового закріплення ідеї прав людини

План лекційного заняття

1. Формування концепції прав людини у світовій політико-правовій думці.
2. Витоки прав людини: античність, середньовіччя, епоха Відродження.
3. Ідеї прав і свобод людини у новій історії.
4. Особливості становлення ідеї прав людини в історії українського народу.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Ідея прав людини у Давній Греції. Погляди Сократа, Платона, Аристотеля, їх попередників та послідовників на права людини в державі.
2. Природно-правові погляди мислителів Давнього Риму щодо свободи та рівності всіх людей. Філософські вчення Цицерона, Сенеки, Марка Аврелія, Плутарха та інших про державу, закони та права людей, як теоретичні засади для подальшого розвитку юридичних положень про природні права та свободи людини.
3. Подальший розвиток ідей про права людини в працях мислителів, філософів, державних діячів, юристів середньовіччя та класицизму: Томаса Гоббса, Гуго Гроція, Джона Локка, Жан-Жака Руссо, Іммануїла Канта, Томаса Пейна, Джеремі Бентама та ін.
4. Основні принципи та постулати перших політико-правових актів про права людини XVII – XVIII ст., які містять англійська Петиція про права (1628 р.), Білль про права (1689 р.), Декларація незалежності Сполучених Штатів Америки (1776 р.), французька Декларація прав людини і громадянина (1789 р.), Біль про права Сполучених Штатів (1791 р.).
5. Становлення ідеї захисту прав людини від буржуазних революцій до Другої світової війни.
6. Сучасний етап розвитку прав людини з часу прийняття Статуту ООН до наших днів.
7. Особливості становлення ідеї прав людини в історії українського народу.

Перелік питань для самоконтролю

1. Права людини в ранніх релігійних текстах
2. Права людини в Стародавній Греції
3. Права людини в Стародавньому Римі
4. Права людини в працях епохи середньовіччя та класицизму
5. Права людини у перших політико-правових актах XVII – XVIII ст.
6. Права людини у період від буржуазних революцій до Другої світової війни.
7. Права людини з часу прийняття Статуту ООН і донині.
8. Становлення ідеї прав людини в історії українського народу

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4].

Допоміжна: [1].

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [9], [1].

Міжнародні джерела: [1].

Тема 2. Поняття, природа та сутність прав людини

План лекційного заняття

1. Поняття і принципи прав людини. Права людини і права громадянина: співвідношення та відмінні риси.
2. «Покоління» прав людини. Доктринальні класифікації прав людини. Позитивні та негативні; абсолютні та відносні; матеріальні та процесуальні; природні, невід'ємні та невідчужувані: громадянські (особисті), політичні, соціальні, економічні та культурні права людини.
3. Сучасне міжнародне право: відновлення ідеї людських прав.
4. Універсальність прав людини та культурний релятивізм.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Співвідношення принципів захисту прав людини, суверенітету та невтручання у внутрішні справи. Проблема «гуманітарної інтервенції».
2. Міжнародна правосуб'єктність фізичної особи: доктринальні дискусії.
3. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права щодо захисту прав людини.
4. Міжнародне право прав людини як галузь сучасного міжнародного права.

Перелік питань для самоконтролю

1. Підходи до класифікації прав людини, що знайшли відображення в структурі Міжнародної Хартії прав людини.
2. Місце міжнародного права захисту прав людини в системі міжнародного права.
3. Основні тенденції розвитку міжнародного права у сфері прав людини на сучасному етапі.
4. Вплив природно-правової концепції на розвиток міжнародно-правового права у сфері прав людини.
5. Наукова думка щодо сутності міжнародного права у сфері прав людини.

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4], [6], [12].

Допоміжна: [1].

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [5], [8], [9], [14].

Міжнародні джерела: [1].

Тема 3. Правова характеристика міжнародних стандартів прав людини.

Загальна декларація прав людини

План лекційного заняття

1. Міжнародні універсальні джерела права в галузі прав людини
2. Передумови, зміст та юридична природа Загальної декларації прав людини (1948 р.).
3. Міжнародні пакт про громадянські та політичні права людини (1966 р.). Комітет з прав людини.
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966 р.). Комітет з економічних, соціальних та культурних прав.

План семінарського заняття

1. Загальна декларація прав людини як втілення ідеї Просвітництва.
2. Статус Загальної декларації прав людини.
3. Значення та вплив Декларації на становлення універсальної системи захисту прав людини.
4. Міжнародні пакт про громадянські та політичні права людини (1966 р.).
5. Комітет з прав людини.
6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966 р.).
7. Комітет з економічних, соціальних та культурних прав.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Міжнародні універсальні джерела права в галузі прав людини.
2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966 р.).
3. Комітет з економічних, соціальних та культурних прав.

4. Міжнародно-правові документи універсального спеціалізованого значення в галузі захисту прав людини (Конвенція про попередження злочину геноциду і покарання за нього 1948 р.; Міжнародна конвенція про запобігання злочину апартеїду і покарання за нього 1973 р., Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р.; Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р.; Конвенція проти катувань і інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність видів поводження і покарання 1984 р.; Конвенція про права дитини 1989 р. і т.д.);

Перелік питань для самоконтролю

1. Універсальні міжнародно-правові акти (Статут ООН, Міжнародний білль про права).
2. Міжнародно-правові документи універсального спеціалізованого значення в галузі захисту прав людини.

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12].

Допоміжна: [1].

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [6], [9], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

Міжнародні видання: [1].

Тема 4. Міжнародні механізми і процедури органів ООН з додержання прав людини й основних свобод

План лекційного заняття

1. Статут ООН і концепція прав людини.
2. Рада з прав людини, як допоміжний орган ГА ООН.
3. Процедури розгляду індивідуальних повідомлень відповідно до резолюцій 1235 та 1503 ЕКОСОР.
4. Повноваження Верховного комісара ООН з прав людини.
5. Конвенційні (договірні) органи контролю за виконанням міжнародних угод з прав людини: Комітет з прав людини; Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок; Комітет з ліквідації расової дискримінації; Комітет проти катувань; Комітет з прав дитини; Комітет із захисту прав сіх трудящих мігрантів та членів їх сімей; Комітет з прав інвалідів.
6. Захист прав людини у межах спеціалізованих установ ООН: МОП, ЮНЕСКО, ВОІВ, ВООЗ.

План семінарського заняття

1. Міжнародні універсальні та регіональні джерела права в галузі прав людини.
2. Статут ООН про права людини.
3. Рада з прав людини як допоміжний орган Генеральної Асамблеї ООН.
4. Повноваження Верховного комісара ООН з прав людини.
5. Повноваження спеціалізованих установ ООН у галузі захисту прав людини.
6. Універсальна судова система захисту прав людини.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Механізми контролю Комісії з прав людини (1946 р. – 2006 р.) та її Підкомісії з питань заохочення і захисту прав людини.
2. Процедура розгляду індивідуальних повідомлень відповідно до резолюції 1235 та резолюції 1503 ЕКОСОР. Діяльність Комісії ООН щодо статусу жінок.
3. Універсальна судова система захисту прав людини: Міжнародний Суд ООН, Міжнародний кримінальний суд.

Перелік питань для самоконтролю

1. Роль Нюрнберзького трибуналу у наданні особі статусу суб'єкта міжнародного права.
2. Питання міжнародної правосуб'єктності індивіда стосовно до міжнародних норм з прав людини.
3. Критерії поділу міжнародних контрольних механізмів захисту прав людини.
4. Виникнення і розповсюдження ідеї захисту прав людини на міжнародному рівні.

5. Поява загальнолюдських стандартів прав і свобод особистості.
6. Форми і способи імплементації міжнародних стандартів в галузі громадянських і політичних прав людини.
7. Форми і способи імплементації міжнародних стандартів в галузі соціально-економічних прав людини.

Індивідуально-консультаційна робота (підготувати есе)

1. Тенденції та нові виклики концепції прав людини в умовах глобального інформаційного суспільства
2. Роль верховенства права у реалізації та захисті прав людини.
3. Місце правосуддя у системі засобів захисту прав людини.
4. Юрисдикційність спорів та захист прав людини: що змінюється у сучасності?
5. Проблеми захисту прав людини під час конфліктів.
6. Співвідношення міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права.

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12].

Допоміжна: [1].

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [6], [9], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

Міжнародні видання: [1].

Змістовий модуль 2. Регіональні механізми захисту прав людини (Теми 5 – 8)

Тема 5. Європейська система захисту прав людини. Інституційні органи Ради Європи

План лекційного заняття

1. Діяльність статутних органів Ради Європи в сфері захисту прав людини.
2. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.
3. Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення.
4. Виконання рішень ЄСПЛ в Україні.

План семінарського заняття

1. Принципи європейського права в сфері захисту прав людини.
2. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.
3. Додаткові протоколи.
4. Європейський Суд з прав людини: юрисдикція та компетенція.
5. Європейська соціальна хартія.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Нормативний зміст Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод 1950 р.
2. Європейський суд з прав людини.
3. Комісар Ради Європи з прав людини.
4. Огляд практики Європейського Суду з прав людини.
5. Європейська соціальна хартія.
6. Діяльність ОБСЄ в сфері захисту прав людини (Бюро з прав людини та демократичних інститутів, Комісар у справах національних меншин).

Перелік питань для самоконтролю

1. Передумови прийняття рішення про необхідність створення регіональних механізмів захисту прав людини.
2. Порівняльно-правові аспекти Європейської Конвенції з прав людини і Пакту про громадянські і політичні права.
3. Структура Європейського суду з прав людини.
4. Функції Європейського суду з прав людини.
5. Повноваження Європейської комісії з прав людини.
6. Роль, яку відіграє Європейський суд з прав людини у сфері захисту прав людини.
7. Суб'єкти звернення із скаргами до Європейського суду з прав людини.
8. Справи, що належать до компетенції Європейського суду з прав людини

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [3], [5], [6], [13], [14].

Допоміжна: [1], [2].

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1], [2], [3], [4], [5], [9], [10], [12], [13], [20].

Міжнародні джерела: [1].

Тема 6. Міжамериканська система захисту прав людини**План лекційного заняття**

1. Правові джерела міжамериканської системи захисту прав людини: Статут Організації американських держав, Американська декларація прав і обов'язків людини. Американська конвенція про права людини (1969р.).
2. Міжамериканська комісія з прав людини.
3. Міжамериканський Суд з прав людини.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Складіть схему «Порядок звернення до Міжамериканського Суду з прав людини».
2. Складіть порівняльну-правову таблицю міжамериканської та європейської системи захисту прав людини.
3. Здійсніть аналіз статті «Наділення юридичної особи правами людини: практика Міжамериканського Суду з прав людини: порівняльний аналіз» (доступ до статті: http://vjhr.sk/archive/2018_1/part_1/26.pdf)

Перелік питань для самоконтролю

1. Коли було засновано Організацію Американських Держав?
2. Що є метою діяльності Організації Американських Держав?
3. Які держави входять до складу Організації Американських Держав?
4. Який найвищий орган Організації Американських Держав?
5. Коли було підписано Американську конвенцію з прав людини?
6. Коли було засновано Міжамериканський суд з прав людини?

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4].

Допоміжна: [1].

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [6], [9], [14], [15], [16], [19].

Міжнародні видання: [1].

Тема 7. Африканська та арабська системи захисту прав людини**План лекційного заняття**

1. Специфіка Африканської концепції прав людини.
2. Африканська хартія прав людини і народів (1981р.): структура, особливості, концептуальні новації.
3. Африканська Комісія з прав людини і народів: порядок формування, склад, функції, процедура роботи.
4. Африканський Суд з прав людини.
5. Становлення міжарабської системи захисту прав людини.
6. Арабська хартія прав людини (переглянута) (2004р.): особливості, переваги та недоліки порівняно з попередніми документами універсального та регіонального характеру.
7. Арабський комітет з прав людини.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Відобразіть схематично специфіку Африканської континентальної концепції прав людини.
2. Проаналізуйте діяльність Африканського Суду з прав людини.
3. Дайте письмову відповідь на питання «Особливості діяльності Арабського комітету з прав людини».
4. Становлення та розвиток міжарабської системи захисту прав людини.
5. Діяльність Арабського комітету з прав людини.

Перелік питань для самоконтролю

1. Коли була прийнята Африканська хартія прав людини і народів?
2. З метою визнання прав, обов'язків і свобод, які містяться в Африканській хартії прав людини і народів який орган було створено?
3. Коли був створений Африканський Суд з прав людини?

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4].

Допоміжна: [1].

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [6], [9], [14], [15], [16], [19].

Міжнародні видання: [1], [2], [3].

Тема 8. Права людини в правовій доктрині України. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика національного механізму реалізації загальновизнаних прав людини.
2. Конституційний суд і захист прав людини.
3. Судовий захист прав людини.
4. Співвідношення міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права.
5. Захист прав людини в умовах збройних конфліктів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Уповноважений Президента України з прав дитини.
2. Уповноважений Президента України з прав людей з інвалідністю.
3. Уповноважений Президента України у справах кримськотатарського народу.
4. Застосування національних, регіональних та універсальних механізмів захисту прав в умовах конфліктів.
5. Женевські конвенції (1949 р.).

Перелік питань для самоконтролю

1. У якому національному нормативному акті передбачається право на судовий захист людини?
2. Чи можуть фізичні та юридичні особи безпосередньо звернутись до Конституційного суду України?
3. Чи мають право національні суди при розгляді справ застосовувати Конвенцію про захист прав?
4. Визначте мету парламентського контролю Уповноваженого з прав людини?
5. З якою умовою Україна ратифікувала Протокол №6 до Конвенції про захист прав і основних свобод?
6. Який строк повноважень суддів Конституційного Суду України?
7. Порядок надання захисту за Женевськими конвенціями.
8. Захист цивільного населення під час війни.
9. Застосування національних механізмів захисту прав в умовах конфліктів.

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4].

Допоміжна: [1].

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [6], [9], [14], [15], [16], [19].

Міжнародні видання: [1], [2], [3].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Таблиця 4.1.

**Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях
для заочної форми навчання**

К-ть балів	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Формою проміжного поточного контролю є контрольна робота, яка проводиться письмово.

Таблиця 4.2

**Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи для
заочної форми**

Вид завдання	Максимальна к-ть балів за виконання
	заочна
Теоретичні питання	10
Тестовий блок	10
Всього	20

Критерії оцінювання контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі оцінюється для заочної від 0 до 20 балів.

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача оцінюється максимально у 10 балів. Тематика індивідуальних завдань видається на початку семестру, останній день подачі виконаного індивідуального завдання – останнє семінарське заняття. Індивідуальна робота здійснюється у формі есе і оцінюється від 0 до 10 балів для заочної форми навчання.

**Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи
для заочної форми навчання**

К-ть балів	Критерії оцінювання
Заочна форма	
10	Послідовність, логічність написання есе, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
5	Послідовність, логічність написання есе, але без презентації.
0	Не виконана індивідуальна робота.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів).

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/ Диференційован ий залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється методами індивідуального усного опитування; тестування, у тому числі в системі MOODLE; перевірки есе, доповідей, конспектів матеріалу, визначеного для самостійної роботи здобувачів вищої освіти; анотацій

прочитаної додаткової літератури; бібліографічного опису літератури; перекладу іноземних текстів встановлених обсягів тощо; участі у студентських конференціях, конкурсах, олімпіадах; вирішення ситуаційних завдань, модульні контрольні роботи, підсумковий контроль - диференційований залік.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний та підсумковий контроль проводиться у письмовій, усній та комбінованій формах при проведенні семінарських занять та диференційованого заліку.

Завдання на модульні контрольні роботи містять теоретичні питання та тестові завдання. Завдання на диференційований залік – теоретичне питання, тестові завдання і ситуаційне завдання.

6.1. Перелік питань до поточного контролю

Змістовний модуль 1

1. Міжнародне право прав людини як галузь сучасного міжнародного права.
2. Поняття та види міжнародно-правових механізмів та процедур захисту прав людини.
3. Співвідношення принципів захисту прав людини, суверенітету та невтручання у внутрішні справи. Проблема «гуманітарної інтервенції».
4. Міжнародна правосуб'єктність фізичної особи: доктринальні дискусії.
5. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права щодо захисту прав людини.
6. Витоки прав людини: античність, середньовіччя, епоха Відродження:
7. Ідея прав людини на стародавньому та середньовічному Сході:
8. Ідеї прав і свобод людини у новій історії:
9. Міжнародні універсальні джерела права в галузі прав людини:
10. Поняття, структура та значення Міжнародного Біллу про права людини.
11. Роль Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права в системі захисту соціальних прав людини.
12. Специфіка прав, закріплених у Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права.
13. Роль Статуту ООН у забезпеченні співробітництва держав у галузі захисту прав людини.
14. Міжнародні регіональні джерела права в галузі прав людини.

Змістовний модуль 2

15. Основні угоди Ради Європи в галузі прав людини:
16. Структура (складові елементи) Європейської системи захисту прав людини: система Ради Європи, основні механізми НБСЄ/ОБСЄ, система Європейського Союзу.
17. Основні міжнародні акти з прав людини Ради Європи: Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод (1950р.); Рамкова конвенція про захист національних меншин (1995р.); Європейська хартія регіональних мов або мов меншин (1992р.); Європейська конвенція про запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню та покаранню (1987р.).
18. Європейський суд з прав людини.
19. Порядок (процедура) звернення індивіда до Європейського суду з прав людини. Юридична сила та виконання постанов Страсбурзького суду.
20. Сутність механізму людського виміру.
21. Бюро з демократичних інститутів і прав людини. Верховний комісар у справах національних меншин. Представник з питань свободи засобів масової інформації.
22. Місії ОБСЄ та інші види присутності на місцях.
23. Європейська соціальна хартія (1961р.) – нормативна основа захисту економічних і соціальних прав європейських громадян. Передумови та сутність реформи ЄСХ.
24. Специфіка та структура контрольного механізму ЄСХ (переглянутої) (1996 р.): Європейський комітет з соціальних прав; Урядовий комітет держав-учасниць Хартії;

Комітет міністрів. Періодичні доповіді держав-учасниць. Колективні скарги: суб'єкти звернення, процедура подання та розгляду.

25. Становлення принципу захисту прав людини у Європейських співтовариствах та в Європейському Союзі.
26. Практика Суду Європейського Союзу щодо захисту прав і основних свобод людини і громадянина.
27. Поняття та види прав людини, що підлягають захисту в ЄС.
28. Хартія основних прав Європейського Союзу: структура та особливості.
29. Правові джерела міжамериканської системи захисту прав людини: Статут Організації американських держав, Американська декларація прав і обов'язків людини. Американська конвенція про права людини (1969р.).
30. Міжамериканська комісія з прав людини: статус та функції.
31. Міжамериканський Суд з прав людини: обсяг юрисдикції та повноваження.
32. Специфіка Африканської континентальної концепції прав людини.
33. Африканська хартія прав людини і народів (1981р.): структура, особливості, концептуальні новації.
34. Африканська Комісія з прав людини і народів: порядок формування, склад, функції, процедура роботи.
35. Африканський Суд з прав людини.
36. Загальна характеристика національного механізму реалізації загальновизнаних прав людини.
37. Конституційний суд і захист прав людини.
38. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.
39. Уповноважений Президента України у справах кримськотатарського народу.

6.2. Перелік питань до підсумкового контролю

1. Міжнародне право прав людини як галузь сучасного міжнародного права.
2. Поняття та види міжнародно-правових механізмів та процедур захисту прав людини.
3. Співвідношення принципів захисту прав людини, суверенітету та невтручання у внутрішні справи. Проблема «гуманітарної інтервенції».
4. Міжнародна правосуб'єктність фізичної особи: доктринальні дискусії.
5. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права щодо захисту прав людини.
6. Витоки прав людини: античність, середньовіччя, епоха Відродження:
7. Ідея прав людини на стародавньому та середньовічному Сході:
8. Ідеї прав і свобод людини у новій історії:
9. Міжнародні універсальні джерела права в галузі прав людини:
10. Поняття, структура та значення Міжнародного Білю про права людини.
11. Роль Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права в системі захисту соціальних прав людини.
12. Специфіка прав, закріплених у Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права.
13. Роль Статуту ООН у забезпеченні співробітництва держав у галузі захисту прав людини.
14. Міжнародні регіональні джерела права в галузі прав людини.
15. Основні угоди Ради Європи в галузі прав людини:
16. Документи Європейського Союзу з прав людини: Хартія Європейського Союзу про основні права (2000р.); Шенгенські угоди.
17. Документи Співдружності Незалежних Держав з прав людини.
40. Структура (складові елементи) Європейської системи захисту прав людини: система Ради Європи, основні механізми НБСЄ/ОБСЄ, система Європейського Союзу.
41. Основні міжнародні акти з прав людини Ради Європи: Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод (1950р.); Рамкова конвенція про захист національних меншин (1995р.); Європейська хартія регіональних мов або мов

- меншин (1992р.); Європейська конвенція про запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню та покаранню (1987р.).
42. Європейський суд з прав людини
 43. Порядок (процедура) звернення індивіда до Європейського суду з прав людини. Юридична сила та виконання постанов Страсбурзького суду.
 44. Конвенційно-договірні органи контролю за дотриманням прав людини в Раді Європи: Консультативний комітет РКЗНМ; Комітет експертів ЄХРМ; Європейський комітет з питань запобігання катуванням.
 45. Сутність механізму людського виміру.
 46. Бюро з демократичних інститутів і прав людини. Верховний комісар у справах національних меншин. Представник з питань свободи засобів масової інформації.
 47. Місії ОБСЄ та інші види присутності на місцях.
 48. Європейська соціальна хартія (1961р.) – нормативна основа захисту економічних і соціальних прав європейських громадян.
 49. Специфіка та структура контрольного механізму ЄСХ (переглянутої) (1996 р)
 50. Становлення принципу захисту прав людини у Європейських співтовариствах та в Європейському Союзі.
 51. Практика Суду Європейського Союзу щодо захисту прав і основних свобод людини і громадянина.
 52. Поняття та види прав людини, що підлягають захисту в ЄС. Правовий статус громадянина ЄС.
 53. Хартія основних прав Європейського Союзу: структура та особливості.
 54. Правові джерела міжамериканської системи захисту прав людини: Статут Організації американських держав, Американська декларація прав і обов'язків людини. Американська конвенція про права людини (1969р.).
 55. Міжамериканська комісія з прав людини: статус та функції.
 56. Міжамериканський Суд з прав людини: обсяг юрисдикції та повноваження.
 57. Специфіка Африканської континентальної концепції прав людини.
 58. Африканська хартія прав людини і народів (1981р.): структура, особливості, концептуальні новації.
 59. Африканська Комісія з прав людини і народів: порядок формування, склад, функції, процедура роботи.
 60. Африканський Суд з прав людини.
 61. Становлення міжарабської системи захисту прав людини.
 62. Арабська хартія прав людини (переглянута) (2004р.): особливості, переваги та недоліки порівняно з попередніми документами універсального та регіонального характеру.
 63. Арабський комітет з прав людини.
 64. Загальна характеристика національного механізму реалізації загальновизнаних прав людини.
 65. Конституційний суд і захист прав людини.
 66. Судовий захист прав людини.
 67. Виконавча влада і захист прав людини.
 68. Адміністративна юстиція і захист прав людини.
 69. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.
 70. Уповноважений Президента України з прав дитини.
 71. Уповноважений Президента України з прав людей з інвалідністю
 72. Уповноважений Президента України у справах кримськотатарського народу.
 73. Співвідношення міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права.
 74. Захист прав людини в умовах збройних конфліктів.
 75. Захист прав людини в умовах «гібридних конфліктів».
 76. Застосування національних, регіональних та універсальних механізмів захисту прав в умовах конфліктів.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аракелян М. Р. Міжнародно-правовий захист прав людини: навчально-методичний посібник з тестовими завданнями для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Одеса : Фенікс, 2019. 194 с.
2. Манукян В. І. Європейський суд з прав людини: Теорія, принципи, практика. Київ : Норма права. 2023. 596 с.
3. Сироїд Т. Л. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. / Т. Л. Сироїд, Л. О. Фоміна. Харків : Право, 2019. 310 с.
4. Шуміло І. А. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник / І. А. Шуміло. – Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 168 с.
5. Яцишин Н. Г. Міжнародне співробітництво держав у сфері захисту національних меншин: навч. посіб. / Н.Г. Яцишин; Держ. фіскальна служби України, Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2018. 322 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т 112).
6. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015/print1389988659002889
7. Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини від 04.11.1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004/print1389988659002889
8. Конвенція про права інвалідів від 20 грудня 2006 р. // Офіційний вісник України. 2010 р.. № 17. – Ст. 3496.
9. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 19.10.1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043
10. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 19.10.1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042
11. Підсумковий документ Віденської зустрічі 1986 року представників держав-учасниць Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі, що відбулася на основі положень Підсумкового акта, які відносяться до подальших кроків після наради. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_113
12. Хартія прав людини. Збірник законодавчих актів К.: Алерта, 2019. 44 с.
13. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях та відповідях) :навч. посіб./ [О.В.Сердюк, О.Я.Трагнюк, І.В.Яковюк та ін.];за заг. ред.І.В.Яковюка. Харків : Право, 2019. 124 с.
14. Конвенція про статус біженців. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_011

Допоміжна

1. Сироїд Т.Л., Гавриленко О.А., Фоміна Л.О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. – Харків: Право, 2019. 494 с.
2. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: навч. посіб./ [О. В. Сердюк, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.];за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків: Право, 2018. 374 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Європейська комісія: URL: <http://ec.europa.eu/>
2. Європейська Рада: URL: <http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/>
3. Європейський Парламент: URL: <http://www.europarl.europa.eu/>
4. Європейський соціально-економічний комітет: URL: <http://www.eesc.europa.eu/>
5. Законодавство ЄС: URL: URL: <http://www.transport-ukraine.eu/docs/27>
6. Міжнародна організація праці: URL: <http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>
7. Національна академія наук України (головний портал): URL:<http://www.nas.gov.ua/Pages/default.aspx>
8. Національна академія правових наук України: URL: <http://www.aprnu.kharkiv.org/>
9. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
10. Офіс Ради Європи в Україні: URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv>

11. Офіційний вісник України: URL: <http://ovu.com.ua/>
12. Офіційний сайт ЄС: URL: <https://europa.eu/>
13. Сайт даних про організації системи ООН: URL: <http://www.unsystem.org>
14. Сайт Комісії міжнародного права: URL: <http://www.un.org/law/ilc>
15. Сайт міжнародних договорів: URL: <http://treaties.un.org/>
16. Сайт Міжнародного кримінального суду: URL: <http://www.icc.org>
17. Сайт Міжнародного Суду ООН: URL: <http://www.icj-cij.org>
18. Сайт ООН: URL: <http://www.un.org>
19. Суд ЄС: URL: <http://curia.europa.eu/>
20. Урядовий портал (єдиний веб-портал органів виконавчої влади України): URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

Міжнародні видання

1. Acceptance of individual complaints procedures for Ukraine // United Nations Human Rights : Office of the High Commissioner for Human Rights. Retrieved from: URL: http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Countries.aspx?CountryCode=UKR&Lang=EN
2. African Youth Charter. URL: <https://au.int/en/treaties/african-youth-charter>
- American convention on human rights. URL: <https://www.cidh.oas.org/basicos/english/basic3.american%20convention.htm>
3. Arab Charter on Human Rights 2004. URL: <https://www.jus.uio.no/english/services/library/treaties/02/2-01/arabhuman-rights-revised.xml>

РОЗГЛЯНУТО ТА
СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
від ____ 20__ №

[illegible]